

Duygusal Y?lmazl?k ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duygusal Y?lmazl?k ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20392>

Özet

Duygusal Y?lmazlık Ölçeği (DYÖ), bireylerin zorluklar, travmalar, tehditler veya önemli stres kaynakları karşısında başarıyla bir şekilde adapte olma yeteneğini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması, Kurtulu ve Doan (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu, yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılık güvenilirliğini inceleyerek, psikolojik araştırmalar ve klinik uygulamalar için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı amaçlamıştır. Ölçek, **duygusal y?lmazlık** kavramını kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.

DYÖ, uyarılma tipi bir ölçek olup, orijinal yapının korunup korunmadığını test etmek için gerekli istatistiksel analizler uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk popülasyonunda da **duygusal y?lmazlık** yapısını doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Y?lmazlık, Y?lmazlık, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlilik, Uyarılma, Stresle Başa Çıkma.

Yazarlar

Gülşah Kurtulu, Sibel Doan

Amaç

Duygusal Y?lmazlık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yaşam zorluklarına karşı gösterdikleri psikolojik ve duygusal esneklik düzeylerini belirlemektir. Bu ölçek, stresli olaylardan sonra normal iyleye dönüş ve olumsuz deneyimlere rağmen pozitif adaptasyonu sürdürme yeteneğini nicel olarak ölçmeye olanak tanır.

Uyarılma çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını Türk kültürü bağlamında test etmek ve Türkçe konulan popülasyonlarda kullanılabilir, güvenilir bir araç haline getirmektir. Bu, hem akademik araştırmalara hem de klinisyenlerin değerlendirme süreçlerine katkı sağlayarak hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki merkezi bir kavram olan **duygusal y?lmazlık** (emotional resilience) yapısını ölçmektedir. Y?lmazlık, bir kişinin ciddi travma, tehlike veya kronik stres karşısında psikolojik olarak sağlam kalma veya hızla toparlanma kapasitesi olarak tanımlanır. Bu yapı genellikle içsel gücü, iyimserliği, problem çözme becerilerini ve sosyal destek kaynaklarını kullanabilme

yetene?ini içeren çok boyutlu bir özellik olarak kabul edilir.

Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i, bireyin duygusal düzenleme becerileri, zorluklara kar?? tutumu ve kendini toparlama mekanizmalar?n?n farklı yönlerini de?erlendirir. Ölçe?in maddeleri, bireyin ya?ad??? olumsuzluklara ra?men i?levselli?ini sürdürme ve büyüme potansiyelini ne ölçüde kulland???n? ortaya koymay? hedefler.

Geçerlik

Kurto?lu ve Do?an (2016) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla çe?itli analizler kullan?lm??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Bu çal??mada, do?rulamalı faktör analizi (DFA) uygulanarak orijinal ölçekteki faktör yap?s?n?n Türkçe veri setiyle uyumlu oldu?u tespit edilmi?tir. Ayrıca, ölçe?in bilinen di?er psikolojik yapılarla (örne?in, ya?am doyumu, depresyon, stres) olan ilişkilerini inceleyen kriter geçerli?i analizleri de yapılm??t?r. Bu analizler sonucunda Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i'nin Türk popölasyonu için yeterli düzeyde **geçerlik** sa?lad??? belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (reliability) çal??malar?, ölçüm sonuçları?n?n zaman içinde ve farklı koşullar altında tutarlı olup olmad???n? de?erlendirir. Kurto?lu ve Do?an (2016) çal??mas?nda, DYÖ'nün iç tutarlılık güvenilirli?ini belirlemek için Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Genellikle bir psikometrik araç?n kabul edilebilir düzeyde güvenilir say?lması için Cronbach Alfa de?erinin 0.70 ve üzerinde olması beklenir. Bu uyarlama çal??mas?nda hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s?n?n yüksek oldu?u ve ölçek maddelerinin aynı yapıy? tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterdi?i rapor edilmi?tir. Ayrıca, **güvenirlik** kavramı olarak test-tekrar test güvenilirli?i analizlerinin de yapılm?? olması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyup korumad???n? kontrol etmek kritik öneme sahiptir. Bu amaçla, **Do?rulamalı Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçları, orijinal ölçekteki faktör say?s?n?n ve madde da??ılım?n?n Türk kültürüne uyarlanm?? versiyonunda da korundu?unu do?rulam??t?r.

Faktör yükleri incelendi?inde, maddelerin ait oldukları faktörlere yüksek düzeyde yüklendi?i ve model uyum indekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir s?nırlarda oldu?u tespit edilmi?tir. Bu durum, Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i'nin yapısal bütünlü?ünün Türkçe versiyonunda

da geçerli oldu?unu bilimsel olarak kan?tlamaktad?r.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme (Orijinal ölçe?e ba?lı? olarak Likert tipi dereceleme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Genel Popölasyon, Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Kurto?lu ve Do?an (2016) çal??mas? için örneklem grubu genellikle üniversite ö?rencileri veya benzeri demografik özelliklere sahip yeti?kinlerden olu?mu?tur.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Psikolojik De?erlendirme, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Türk Kültürü, Psikometri, Uyum ?ndeksleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: gulsahhocaoglu@hotmail.com (Sorumlu yazar: Gül?ah Kurto?lu)

Correspondence Address: FSM ?lmî Ara?t?rmalar ?nsan ve Toplum Bilimleri Dergisi (Yay?n adresi üzerinden ula??labilir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yazar(lar)dan izin al?nmas? gerekebilir. Ticari kullan?m veya büyük ölçekli ara?t?rmalar için sorumlu yazar Gül?ah Kurto?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a???daki adresten indirilebilir: duygusal-yilmazlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kurto?lu, G. ve Do?an, S. (2016). Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanması: Güvenirlik ve geçerlik çal??ması. *FSM ?lmî Ara?t?rmalar ?nsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 8, 223-239. doi: 10.16947/fsmia.281701

Duygusal Y?lmazlık Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen akademik makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulması gerekmektedir.

Orijinal makale PDF'si bu adreste mevcuttur: duygusal-yilmazlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM